

Ш

*Шарл
Перо*

КОТАРАКЪТ В ЧИЗМИ

Един мелничар имал трима сина, на които оставил в наследство своята мелница, магарето и котарака си. Големият взел мелницата, вторият – магарето, а най-малкият получил само котарака.

– Братята ми могат да печелят честно хляба си, като обединят сили – не можел да се примири с мизерния си дял той. – А аз явно ще умра от глад.

Котаракът, като чул тези думи, се обадил с важен глас:

– Не скърбете, господарю мой, трябва само да ми намерите торба и да ми поръчате чифт чизми, за да мога да ходя из трънаците, и ще видите, че вашият дял не е толкова лош, колкото си мислите.

МЕЛНИЧАРСКИЯТ СИН НЕ ПОВЯРВАЛ МНОГО НА КОТАРАКА, НО СЕ ХВНАЛ ЗА ДУМИТЕ МУ КАТО УДАВНИК ЗА СЛАМКА И ИЗПЪЛНИЛ ЖЕЛАНИЕТО МУ.

КОТАРАКЪТ НАХЛУЗИЛ ЧИЗМИТЕ, ПРЕМЕТНАЛ ТОРБАТА ПРЕЗ РАМО И ПОЕЛ КЪМ ЕДНА ЛИВАДА. СЛОЖИЛ В ТОРБАТА ТРИЦИ И ТРЕВИ И СЕ ПРОСНАЛ КАТО МЪРТЪВ ДА ЧАКА НЯКОЙ МЛАД И НЕОПИТЕН ЗАЕК. ЕДВА ПОЛЕГНАЛ И ЕДИН ЗАБЛУДЕН ЗАЕК ВЛЯЗЪЛ В ТОРБАТА. КОТАРАКЪТ БЪРЗО ДРЪПНАЛ ВРЪВТА И ГО УЛОВИЛ. СЛЕД ТОВА ОТИШЪЛ В ДВОРЕЦА И ПОЖЕЛАЛ ДА СЕ СРЕЩНЕ С КРАЛЯ. ЩОМ ГО ОТВЕЛИ В ПОКОИТЕ НА НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО, ТОЙ НАПРАВИЛ ДЪЛБОК ПОКЛОН:

– ПРИЕТЕТЕ, КРАЛЮ, ТОЗИ ЗАЕК, КОЙТО МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС (ТАКА МУ ХРУМНАЛО ДА НАРЕЧЕ ГОСПОДАря СИ) МЕ НАТОВАРИ ДА ВИ ПОДНЕСА.

ДРУГ ПЪТ КОТАРАКЪТ УЛОВИЛ В ТОРБАТА СИ ДВЕ ЯРЕБИЦИ И ПАК ГИ ЗАНЕСЪЛ НА КРАЛЯ. ТАКА В ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ТРИ МЕСЕЦА ХИТРИЯТ КОТАРАН НОСЕЛ ДИВЕЧ НА КРАЛЯ УЖ ОТ УЛОВА НА ГОСПОДАря СИ.

Един ден научил, че кралят ще излезе на разходка край реката с дъщеря си – най-красивата принцеса на света, и казал на господаря си:

– Ако послушате съвета ми, благоденствието ви е осигурено. Само се изкъпете в реката там, където ви посоча, а останалото оставете на мене.

Мелничарският син последвал съвета на котарака си. Докато момъкът се къпел, оттам минал кралят и котаракът се развикал с все сила:

– Помощ! Маркиз Дьо Карабас се дави!

При тези викове кралят надникнал навън и щом познал котарака, който толкова пъти му носел дивеч, заповядал на стражите да се притекат на помощ на маркиза.

Докато измъквали бедния селянин от реката, котаракът разказал на краля, че крадци откраднали дрехите на гос-

подаря му. А всъщност хитрецът ги бил скрил под един камък.

Кралят веднага наредил да донесат за маркиз Дьо Карабас най-хубавите дрехи от гардероба му. А тъй като фините дрехи подчертали красотата на мелничарския син, принцесата се влюбила в него.

Кралят поканил маркиза да се качи в каляската и да се поразходят, а котаракът забързал напред.

Срещнал селяни да косят трева в една ливада.

– Добри ми косачи – извикал им той, – ако не кажете на краля, че тази ливада е на маркиз Дьо Карабас, ще ви накълцам на кайма.

КРАЛЯТ НЕ ПРОПУСНАЛ ДА ЗАПИТА КОСАЧИТЕ ЧИЯ Е ЛИВАДАТА, КОЯТО КОСЯТ.

– НА МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС – ОТВЪРНАЛИ ТЕ, ПОНЕЖЕ СЕ СТРЕСНАЛИ ОТ ЗАПЛАХАТА НА КОТАРАКА.

ПРЕЗ ТОВА ВРЕМЕ ХИТРИЯТ КОТАРАК, КОЙТО ВСЕ ТАКА БЪРЗАЛ НАПРЕД, СРЕЩНАЛ ЖЕТВАРИ И ИМ РЕКЪЛ:

– ХЕЙ, ЖЕТВАРИ, АКО НЕ КАЖЕТЕ, ЧЕ ТЕЗИ НИВЯ СА НА МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС, ЩЕ ВИ НАКЪЛЦАМ НА КАЙМА.

КРАЛЯТ, РАЗБИРА СЕ, ПОПИТАЛ ЧИИ СА ТЕЗИ НИВИ.

– НА МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС – ОТВЪРНАЛИ ЖЕТВАРИТЕ.

КОТАРАКЪТ, КОЙТО БЪРЗАЛ НАПРЕД, КАЗАЛ СЪЩОТО НА ВСИЧКИ, КОИТО СРЕЩНАЛ, И КРАЛЯТ СЕ УДИВИЛ ОТ БОГАТСТВОТО НА МАРКИЗА.

НАКРАЯ ХИТРИЯТ КОТАРАК СТИГНАЛ ДО ЕДИН ЗАМЪК, ЧИЙТО ГОСПОДАР БИЛ ЧОВЕКОЯДЕЦ. ВСЪЩНОСТ ТОЙ ПРИТЕЖАВАЛ ВСИЧКИ ЗЕМИ, ПРЕЗ КОИТО МИНАЛ КРАЛЯТ. КОТАРАКЪТ ПОЖЕЛАЛ ДА СЕ СРЕЩНЕ С НЕГО.

– УВЕРИХА МЕ – КАЗАЛ МУ ТОЙ С ПОКЛОН, – ЧЕ ИМАТЕ ДАРБАТА ДА СЕ ПРЕВРЪЩАТЕ ВЪВ ВСЯКО ЖИВОТНО И СТЕ МОЖЕЛИ ДА СЕ ПРЕОБРАЗИТЕ В ЛЪВ ИЛИ СЛОН.

– ВЯРНО Е – ОТСЯКЪЛ ЧОВЕКОЯДЕЦЪТ И НА МИГА СЕ ПРЕВЪРНАЛ В ЛЪВ.

КОТАРАКЪТ ТАКА СЕ ИЗПЛАШИЛ, ЧЕ ТУТАКСИ СЕ МЕТНАЛ НА УЛУКА. СЛЯЗЪЛ ЧАК КОГАТО ВИДЯЛ, ЧЕ ЧОВЕКОЯДЕЦЪТ Е ПРИЕЛ ПРЕДИШНИЯ СИ ВИД.

– УВЕРЯВАХА МЕ ОЩЕ – КАЗАЛ ТОЙ, – ЧЕ МОЖЕТЕ ДА СЕ ПРЕВРЪЩАТЕ И В СЪВСЕМ ДРЕБНИ ЖИВОТНИ. НАПРИМЕР В ПЛЪХ ИЛИ МИШКА. НО ТОВА МИ СЕ СТРУВА НЕВЪЗМОЖНО.

– НЕВЪЗМОЖНО ЛИ? – РЕВНАЛ ЧОВЕКОЯДЕЦЪТ И СЕ ПРЕВЪРНАЛ В МИШКА.

ОЩЕ ЩОМ Я ЗЪРНАЛ, КОТАРАКЪТ СЕ ХВЪРЛИЛ ВЪРХУ НЕЯ И Я ИЗЯЛ.

ПРЕЗ ТОВА ВРЕМЕ КРАЛЯТ ПОЖЕЛАЛ ДА СЕ ОТБИЕ В ПРЕКРАСНИЯ ЗАМЪК. КОТАРАКЪТ ПОСРЕЩНАЛ КАЛЯСКАТА, ПОКЛОНИЛ СЕ ДЪЛБОКО И РЕКЪЛ:

– ДОБРЕ ДОШЛИ В ЗАМЪКА НА МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС!

ВСИЧКИ ВЛЕЗЛИ В ГОЛЯМАТА ЗАЛА, КЪДЕТО ОТКРИЛИ ПРЕКРАСНА ТРАПЕЗА – ЧОВЕКОЯДЕЦЪТ Я БИЛ НАРЕДИЛ ЗА ПРИЯТЕЛИТЕ СИ, КОИТО ТРЯБВАЛО ДА ГО ПОСЕТЯТ СЪЩИЯ ДЕН. ТЕ ОБАЧЕ ВИДЕЛИ КРАЛЯ И НЕ ПОСМЕЛИ ДА ДОЙДАТ. А САМИЯТ КРАЛ БИЛ ТОЛКОВА ОЧАРОВАН ОТ МАРКИЗ ДЪО КАРАБАС И ТАКА ВЪЗХИТЕН ОТ БОГАТСТВОТА МУ, ЧЕ СЛЕД ПЕТАТА НАЗДРАВИЦА КАЗАЛ:

– ГОСПОДИН МАРКИЗ, ИСКАТЕ ЛИ ДА МИ СТАНЕТЕ ЗЕТ?

МАРКИЗЪТ ПРИЕЛ ОКАЗАНАТА МУ ЧЕСТ И ОЩЕ СЪЩИЯ ДЕН СЕ ОЖЕНИЛ ЗА ПРИНЦЕСАТА. КОТАРАКЪТ СТАНАЛ ВИДЕН БЛАГОРОДНИК И ВЕЧЕ ГОНЕЛ МИШКИТЕ САМО ЗА РАЗВЛЕЧЕНИЕ.

МАЛКОТО ПАТЕ

На зелената поляна до синьо поточе лежеше малко паче яйце. Дори кукувицата не знаеше откъде се беше взело и кой го бе снесъл. Навярно това можеше да каже само слънцето, защото то виждаше всичко отгоре.

И ето един ден от яйцето се излюпи малко патенце. То се отърси и веднага се запъти към поточето, за да се изкъпе. Там се огледа във водата и си каза: „А, значи така изглеждам!“

Малкото пате растеше и се наблюдаваше в огледалната повърхност на потока. Отначало му пораснаха пухкави перца. После те станаха големи и гъсти. Тогава патенцето си помисли: „Зная добре как изглеждам, но въпреки това не зная какво съм всъщност.“

И то реши да намери някой, който да му каже.

На дъното на потока плуваха безброй малки рибки. Патенцето бързо потопи глава във водата, но не успя да ги попита, защото уплашените рибки се разбягаха.

Патето се появи отново над водата, пое си въздух, отърси перушината си и видя една върба.

– Можеш ли да ми кажеш какво съм? – попита я.

Тя го погледна уморено и каза:

– Ти си някакво животно, а животните са най-различни. А сега ме остави на мира. Искам да спя.

– Извинявай! – каза патето. То беше разочаровано, защото не беше научило нищо ново. – Навярно трябва да питам някой друг.

Наоколо нямаше никакво животно. Патето погледна към един камък, който се подаваше над водата. Там се зеленееше една жаба. Тя беше затворила очи и се печеше на слънцето. Зарадвано, патето се обърна към нея и се изкашля. Жабата примигна уплашено и с един скок се намери във водата.

Държането на жабата учуди малкото пате. То постоя още няколко минути на брега и заплува надолу по потока.

След малко видя един щъркел и го попита:

– Знаеш ли какво съм?

– Знам, разбира се, ти си водна птица – отвърна щъркелът.

– Благодаря за сведението.

– Няма нужда. Това го знае всеки щъркел.

„Аз съм водна птица, аз съм водна птица!“ – радваше се патенцето и пляскаше с крилца. Изведнъж до него се чу:

– Не дрънкай глупости. Ти си един вкусен обяд.

Изплашено, патенцето се обърна и видя една лисица, която лакомо се облизваше.

– Много добре знам какво съм. Аз съм водна птица.

– Това ми е напълно безразлично. За мене ти си един вкусен обяд. А сега излез от водата, за да те изям.

Патенцето се уплаши не на шега и бързо заплува нататък. „По дяволите!“ – само това достигна до него от думите на лисицата. То беше съвсем объркано и не знаеше кому да вярва – на щъркела или на лисицата.

Кой бе казал истината?

ЕСМЕРАЛДА

ЕСМЕРАЛДА ТАНЦУВАШЕ, ВЪРТЕШЕ СЕ И СЕ НОСЕШЕ КАТО ВИХЪР ВЪРХУ СТАР ПЕРСИЙСКИ КИЛИМ, ПРОСНАТ НЕБРЕЖНО ПО СРЕДАТА НА ПЛОЩАДА. С ДВЕТЕ СИ БЕЛИ РЪЦЕ ПОДХВЪРЛЯШЕ ДАЙРЕТО ВИСОКО НАД ГЛАВАТА СИ, А ПОСЛЕ ГО УЛАВЯШЕ И БИЕШЕ ПО НЕГО В ТАКТ С МЕЛОДИЯТА. НАЙ-ПОСЛЕ ДЕВОЙКАТА СПРЯ ЗАПЪХТЯНА И ТЪЛПАТА Я ОБСИПА С ЛАСКАВИ АПЛОДИСМЕНТИ.

– Джали! – усмихнато извика ЕСМЕРАЛДА.

ИЗВЕДНЪЖ КЪМ НЕЯ СЕ СПУСНА МАЛКА, БЯЛА КОЗА, С ПОЗЛАТЕНИ РОГА, С ПОЗЛАТЕНИ КОПИТА, С ПОЗЛАТЕНА ВЕРИЖКА НА ВРАТА, КОЯТО ДОТОГАВА МИРНО ЛЕЖЕШЕ НА ЕДИНИЯ КРАЙ НА КИЛИМА И ГЛЕДАШЕ СВОЯТА ТАНЦУВАЩА ГОСПОДАРКА.

– Джали – повтори ТАНЦЬОРКАТА, – СЕГА Е ТВОЙ РЕД.

ПОСЛЕ СЕДНА ВЪРХУ КИЛИМА, С ГРАЦИОЗНО ДВИЖЕНИЕ ПОДНЕСЕ ДАЙРЕТО СИ КЪМ КОЗАТА И ПОПИТА:

– Джали, КОЙ МЕСЕЦ ОТ ГОДИНАТА Е СЕГА?

КОЗАТА ВДИГНА КРАЧЕТО СИ И УДАРИ ВЕДНЪЖ ПО ДАЙРЕТО. НАИСТИНА БЕШЕ ПЪРВИЯТ МЕСЕЦ ОТ ГОДИНАТА, ВСРЕД ТЪЛПАТА СЕ ЧУХА РЪКОПЛЯСКАНИЯ.

– Джали – ПРОДЪЛЖИ ДЕВОЙКАТА, КАТО ОБЪРНА ДАЙРЕТО, – КОЯ ДАТА СМЕ ДНЕС?

ДЖАЛИ ВДИГНА ПОЗЛАТЕНОТО СИ КОПИТО И УДАРИ ШЕСТ ПЪТИ ВЪРХУ ДАЙРЕТО.

– Джали – отново попита Есмералда, като пак обърна дайретото, – колко е часът сега?

Джали удари седем пъти. В същия момент часовникът от Дома с колоните отброи седем удара. Публиката беше смаяна.

– Тук непременно има магия – прозвуча някакъв зловещ глас сред тълпата.

Есмералда трепна и се обърна, но в същия миг публиката започна толкова силно да ръкопляска, че съвсем заглуши зловещия глас. Аплодисментите успокоиха девойката и тя продължи да пита козата си:

– Джали, а как ходи капитанът на градските стрелци?

Джали се изправи на задните крака и започна да блее и да крачи по толкова забавен начин, че тълпата изпопада от смях.

Из романа „Парижката Света Богородица“

Я

Йордан
Янков

ОЧИЛАТА НА ДЯДО

В КУТИЯТА НИ РАЗДАВАЧЪТ
ЕДНО ПИСМО ПОСТАВИ ДНЕС.
И БЪРЗО СЛЕД ТОВА ЗАКРАЧИ
СЪС ЧАНТАТА КЪМ ДРУГ АДРЕС.

ПИСМОТО БЕ ЗА ДЯДО... ВАЖНО
РАЗТОРИ ПЛИКА, НО – БЕДА!
– БЕЗ ОЧИЛА НЕ МОГА ДАЖЕ
ДВЕ ДУМИЧКИ ДА ПРОЧЕТА.

ИЗ КЪЩИ ТОЙ ГИ ТЪРСИ НЕРВНО
НАСАМ-НАТАМ... КЪДЕ СА ТЕ?
И ЧАК КОГАТО ГИ НАМЕРИ,
СПОКОЙНО ПОЧНА ДА ЧЕТЕ.

ВЪЛШЕБНИ ОЧИЛА! КОГАТО
СИ ЛЕГНЕ ДЯДО ВЕЧЕРТА,
ЩЕ СИ ГИ СЛОЖА – ВЕРОЯТНО
И АЗ ЩЕ МОГА ДА ЧЕТА...

ПРИ РИСА

НЕЩО КАТО КОТКА, И ВСЕ ПАК
ПО-ГОЛЯМ Е И ОТ КОТАРАК.

ХВЪРЛЯМ МУ ПАРЧЕ БАНАН – НЕ ИСКА.
ГЛЕДА МЕ И ЗЪБИТЕ СИ СТИСКА.

КОЗИНАТА МУ – КАТО ЮРГАН,
НА РАЙЕТА. КОТКА-ВЕЛИКАН.

СИГУРНО ЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ ХРАНИ
СЪС МЕСО ОТ МИШКИ-ВЕЛИКАНИ.

НА ПРЕСЕЧКАТА

НА ТРОТОАРА МОЖЕШ, ВЕРЧЕ,
ДА ТИЧАШ, КОЛКОТО СИ ЩЕШ.
НО ЩОМ ДОСТИГНЕШ ДО ПРЕСЕЧКА,
ЩЕ ТРЯБВА ДА СЕ СПРЕШ.

ПРЕДИ ДА МИНЕШ ПО-НАТАТЪК,
КЪМ СВЕТОФАРА ПОГЛЕДНИ...

– ЧЕРВЕН Е, ЗАТОВА ЩЕ ЧАКАМ
ДА СЕ РАЗЗЕЛЕНИ!

СЪДЪРЖАНИЕ

- ХАНС КРИСТИАН АНДЕРСЕН**
МАЛКАТА КИБРИТОПРОДАВАЧКА 4
Илюстрации Кирил Танев
- ДОНАЛД БИСЕТ**
МОМЧЕТО, КОЕТО РЪМЖЕШЕ СРЕЩУ ТИГРИТЕ 8
Илюстрации Теодор Манолов, Катя Фичерова
- ЦВАН ВАЗОВ**
ЦАР СИМЕОН 12
Илюстрация Венцислав Кръстев
- БРАТЯ ГРИМ**
БАБА ХОЛА 14
Илюстрации Христо Димитров
- ЧАРЛЗ ДИКЕНС**
Откъс от адаптация на романа КОЛЕДНА ПЕСЕН 20
Илюстрации Лилия Тодорова
- ЕЗОП**
ЗАЕКЪТ И КОСТЕНУРКАТА 24
Илюстрация Кирил Танев
- АНГЕЛИНА ЖЕКОВА**
ГАТАНКИ ЛЮБИМИ С ОТГОВОРИ В РИМИ 26
Илюстрации Кирил Танев

ФЕЛИКС ЗАЛТЕН
Из романа БАМБИ 28
Илюстрации Кирил Танев

МЛАДЕН ИСАЕВ
ВИСОКИ СИНИ ПЛАНИНИ 32
Илюстрация Стелияна Донева

ЎОРДАН ЎОВКОВ
Из разказа ПО-МАЛКАТА СЕСТРА 34
Илюстрация Мирослава Николова

АНГЕЛ КАРАЛИЎЧЕВ
МАЙЧИНА СЪЛЗА 37
Илюстрации Христо Димитров

АСТРИД ЛИНДГРЕН
ЛОТА Е СТРАШНО ДЕТИНЕСТА (Из повестта „Улица Тряскаджийска“) 40
Илюстрации Илун Викланд

ЛЕДА МУЛЕВА
ЗАЙЧЕНЦЕТО БЯЛО 44
Илюстрация Ирина Кавалова

ЕРИК НАЎТ
Из романа ЛАСИ 46
Илюстрация Борис Стоилов

ЛУИЗА МЕЎ ОЛКЪТ
Из романа *МАЛКИ ЖЕНИ* 48
Илюстрация Таня Колева

ЕЛИН ПЕЛИН
СКЪПИЯТ УРОК 50
Илюстрации Христо Димитров

АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ
ДОБРИТЕ СТОПАНИ 54
Илюстрации Христо Димитров

ЕМИЛИЯН СТАНЕВ
ПРОЛЕТНА ТРЕВОГА 58
Илюстрации Христо Димитров

МАРК ТВЕН
СЛАВНИЯТ БОЯДЖИЯ (Из романа „Приключенията на Том Сойер“) ... 62
Илюстрация Борис Стоилов

ОСКАР УАЙЛД
Из приказката *ЩАСТЛИВИЯ ПРИНЦ* 65
Илюстрации Лилия Тодорова

НИКОЛА ФУРНАДЖИЕВ
КОЛЕДА 68
Илюстрация Кирил Танев

Вилхелм Хауф
Из приказката ИСТОРИЯ ЗА МАЛКИЯ МУК70
Илюстрации Кирил Танев

Цанко Церковски
РИБАР, ПИСАНА74
Илюстрации Кирил Танев

Чичо Стоян
ИГРАЧКА-ПЛАЧКА, ЩЪРКЕЛ76
Илюстрации Кирил Танев

Шарл Перо
КОТАРАКЪТ В ЧИЗМИ78
Илюстрации Кирил Танев

Узолде Щарк
МАЛКОТО ПАТЕ85
Илюстрации Кирил Танев

Виктор Юго
ЕСМЕРАЛДА (Из романа „Парижката Света Богородица“)88
Илюстрация Мирослава Николова

Џордан Янков
ОЧИЛАТА НА ДЯДО, ПРИ РИСА, НА ПРЕСЕЧКАТА90
Илюстрации Кирил Танев